

ของผู้ปกครองไค้ นั้น ผู้บริหารและครูจะต้องมีความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี มีความสามารถ ในการบริหาร มีความเสียสละและคำนึงถึงความสะดวกและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเป็นสำคัญ และภาระที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้ปกครอง และสภาพท้องถิ่นไค้ นั้น จำเป็นจะต้องให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มากขึ้น ซึ่งการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะต้องใช้เวลาเพื่อให้ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจและสามารถบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง

ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการยกเว้นการแต่งเครื่องแบบ

ตามที่โครงการโคเค็คโกลาสีให้โรงเรียนผอนผันให้นักเรียนแต่งกายมาเรียน โดยไม่จำเป็นต้องแต่งเครื่องแบบนั้น พบว่า โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในโครงการร้อยละ 38.6 โดยยกเว้นการแต่งเครื่องแบบนักเรียน สำหรับความเห็นที่มีต่อการยกเว้นการแต่งเครื่องแบบนักเรียนนั้น มีผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นด้วยร้อยละ 44.4 - 56.6 ส่วนผู้ปกครองนั้นเห็นด้วยร้อยละ 46.4 สำหรับการยกเว้นการแต่งเครื่องแบบลูกเสือมีผู้ปกครองที่เห็นด้วยร้อยละ 55.6 ส่วนการยกเว้นการแต่งเครื่องแบบบุคลากร/เนครนารี มีผู้ปกครองที่เห็นด้วยร้อยละ 49.2 จากความเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ข้างบน แสดงให้เห็นว่ามีผู้เห็นด้วยและผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเว้นการแต่งเครื่องแบบเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มที่เห็นด้วยส่วนใหญ่ไค้ ให้เหตุผลว่าเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ลภการะของผู้ปกครอง สำหรับกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยส่วนใหญ่ไค้ ให้เหตุผลว่าไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ยากต่อการควบคุมดูแล และเห็นว่าการแต่งเครื่องแบบไม่ไค้ เป็นภาระแก่ผู้ปกครองมากนัก ดังนั้น การยกเว้นการแต่งเครื่องแบบอาจไม่เป็นการดึงดูดให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนมากขึ้นเท่าไค้ นี้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองส่วนหนึ่งยังมีค่านิยมให้เด็กแต่งเครื่องแบบนักเรียน เพราะเห็นว่าเป็นระเบียบเรียบร้อย ง่ายต่อการดูแล และมีข้อควรคำนึงอีกประการหนึ่ง ก็คือ การยกเว้นการแต่งเครื่องแบบอาจจะไม่ไค้ ช่วยลดภาระของผู้ปกครองไค้ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้ เป็นเด็กวัยรุ่น การที่ยกเว้นการแต่งเครื่องแบบอาจทำให้มีการประกวดประชัน

กัน ซึ่งอาจจะเพิ่มภาระให้ผู้ปกครอง และทำให้เกิดความแตกต่างกันอันจะทำให้เด็กบางคนเกิดขมขื่นได้ ดังนั้นการดำเนินงานในเรื่องนี้จะได้พิจารณากันอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นด้วย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการในปีเริ่มโครงการเป็นเงินทั้งสิ้น 16.727 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 48.3 ของงบที่ประมาณการไว้ 34.616 ล้านบาท งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานส่วนใหญ่ เป็นค่าทดแทนการงดเก็บเงินบำรุงการศึกษา 11.412 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51.5 ของงบที่ประมาณการไว้ 22.176 ล้านบาท และเป็นค่านั่งสือ 4.252 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.7 ของงบที่ประมาณการไว้ 9.504 ล้านบาท

การใช้งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานต่ำกว่าที่ได้ประมาณการไว้มาก เนื่องจากในปีเริ่มโครงการ กรมสามัญศึกษาไม่ได้ตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ แต่ได้เจียดจ่ายจากงบประมาณของกรมสามัญศึกษามาดำเนินการ จึงมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณทำให้จัดสรรงบประมาณค่าทดแทนเงินบำรุงการศึกษาให้แก่ักเรียนได้คนละ 400 บาท (ประมาณการไว้ 700 บาทต่อปี) และค่านั่งสือให้แก่ักเรียนคนละ 180 บาท (ประมาณการไว้ 300 บาท) ซึ่งต่ำกว่าที่ประมาณการไว้

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการในปีเริ่มโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. มีเด็กจบ ป.6 ในชนบทยากจนอีกเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ที่ไม่ไ้เรียนต่อมัธยมศึกษา สำหรับเหตุผลที่เด็กจบ ป.6 ไม่เรียนต่อมัศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญคือผู้ปกครองยากจน ต้องการให้แรงงานเด็กและผู้ปกครองส่วนหนึ่งไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา นอกจากนั้นนักเรียนที่มาเข้าเรียนโรงเรียนในโครงการแล้วส่วนหนึ่งได้ออกกลางคัน โดยมีอัตราการออกกลางคันสูงกว่าอัตราการออกกลางคันโดยเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนดังกล่าวออกกลางคัน คือ ยากจนต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ

2. การจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ ซึ่งในปีเริ่มโครงการมีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบนี้ และมีนักเรียนที่เรียนแบบนี้ ไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะยังมีปัญหาในด้านการบริหารและการจัดการ ซึ่งผู้บริหารและครูยังขาดความเข้าใจและขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ในด้านบุคลากร และสื่อการเรียน โดยเฉพาะสื่อการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการเรียนแบบนี้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจการเรียนแบบกึ่งระบบโรงเรียน และยังมีค่านิยมให้เด็กเรียนแบบปกติ

3. การจัดสรรงบประมาณเพื่อทดแทนการงดเก็บเงินบำรุงการศึกษา และค่าหนังสือเรียนในปีเริ่มโครงการมีความล่าช้า และการเบิกจ่ายงบประมาณไม่คล่องตัว

4. การยกเว้นการแต่งเครื่องแบบ ผู้ปกครองส่วนหนึ่งยังมีค่านิยมให้เด็กแต่งเครื่องแบบนักเรียน เพราะเห็นว่าทำให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและง่ายต่อการดูแล และเห็นว่าการแต่งเครื่องแบบไม่ได้เป็นภาระสำหรับผู้ปกครองมากนัก

ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

(1) ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการ ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมาตรการในการดำเนินงานในค้ำอื่น ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ค้ำฐานะทางเศรษฐกิจได้มีโอกาสเรียนต่อมัธยมศึกษามากขึ้น

2. จัดให้มีระบบประชาสัมพันธ์และรณรงค์เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กเห็นความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการเรียนต่อมัธยมศึกษา โดยมีการประชาสัมพันธ์ทั้งระดับชาติลงไปถึงระดับท้องถิ่น

(2) ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

(ก) ระดับกรม

กรมสามัญศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินมาตรการส่งเสริมในค้ำอื่น ๆ ให้มากขึ้นเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองที่ค้ำฐานะทางเศรษฐกิจในการส่งเด็กเรียนต่อมัธยมศึกษา

ที่นอกเหนือจากการยกเว้นการเก็บเงินบำรุงการศึกษา การจัดหนังสือให้ยืมเรียน และการยกเว้นค่าเครื่องแบบ โดยให้ทุนการศึกษา จักพาหนะและที่พัก จักอาหารกลางวัน ให้ รวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน

2. ควรหามาตรการในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงในท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเน้นในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียนให้มากขึ้น

3. ควรหามาตรการในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้บริหารและครู มีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน เพื่อที่จะได้สามารถจัดการเรียนการสอนดังกล่าวได้อย่างมีคุณภาพ และกว้างขวางขึ้น

4. ควรเร่งให้ความช่วยเหลือในด้านสื่อการเรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะสื่อการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน โดยกรมสามัญศึกษาจัดทำสื่อการเรียนด้วยตนเองให้มากขึ้น และอบรม หรือให้คำแนะนำแก่ครูในการผลิตสื่อการเรียนด้วยตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้ครูมีสื่อการเรียนสำหรับนักเรียนเรียนด้วยตนเองเพียงพอกับความต้องการ

5. ประสานงานกับส่วนงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและเด็กเห็นความสำคัญของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(ข) ระดับโรงเรียน

โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. ประสานงานกับโรงเรียนประถมศึกษา และองค์กรในท้องถิ่น เพื่อชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้เด็กและผู้ปกครองมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการเรียนคอมมิวนิสต์ศึกษา โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องในขณะที่เด็กกำลังเรียนอยู่ใน ระดับประถมศึกษา

2. ประสานงานกับโรงเรียนประถมศึกษา และองค์กรในท้องถิ่น
สำรวจเด็กจบ ป.6 ที่ไม่ประสงค์เรียนต่อและเด็กจบ ป.6 ที่ไม่เข้าเรียนต่อ เพื่อจะ
ไต่หาทางแก้ปัญหาและช่วยเหลือให้เด็กกลุ่มนี้ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น
โดยพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่เด็กเป็นราย ๆ ไปตามความจำเป็นให้เหมาะกับเด็ก
แต่ละคน

3. ชี้แจงให้นักเรียนและผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ
จัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน และจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบ
โรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองที่มีความต้องการใช้งานเด็ก
ส่วนเด็กกลุ่มที่ผู้ปกครองไม่มีความจำเป็นต้องการใช้งานเด็กควรจัดให้เด็กได้เรียนแบบปกติ
ตามความต้องการของผู้ปกครอง ทั้งนี้ให้โรงเรียนดำเนินงานจัดการเรียนการสอน
โดยคำนึงถึงความจำเป็นของเด็กและผู้ปกครองเป็นสำคัญ

4. ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง
ในท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดการ
เรียนการสอนให้กลมกลืนกันทั้งในและนอกโรงเรียน โดยให้การช่วยเหลืองานผู้ปกครอง
เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนซึ่งจะต้องมีการติดตามประเมินผลที่รัดกุมและให้ผู้ปกครองมี
ส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน

5. ติดตามดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะไต่หาทางแก้ปัญห
การออกกลางคันของนักเรียน

(3) ขอเสนอแนะเพื่อการศึกษา วิจัย และประเมินผลต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ควรร่วมกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องของทางการศึกษาและประเมินผลต่อไปว่า การยกเว้นการเก็บเงินบำรุงการศึกษา
และการจัดหนังสือให้ยืมเรียน มีผลทำให้เด็กยากจนที่คอยโอกาสในการเรียนต่อมัธยม
ศึกษาได้เข้ามาเรียนต่อมากขึ้นน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าวให้
เหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่เด็กยากจนอย่างแท้จริง

การดำเนินงานในระยะต่อไป

หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตชนบทยากจน 38 จังหวัด ในปีการศึกษา 2530 มาได้ 1 ปี กระทรวงศึกษาธิการได้มีการทบทวนโครงการนี้ใหม่ โดยได้กำหนดให้เพิ่มจำนวนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายออกไปอีก ในปีการศึกษา 2531 - 2534 เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 38 จังหวัด และพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเดียวกันทั่วประเทศ โดยใช้ชื่อโครงการว่า โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2531 และมีมติเห็นชอบโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2531 - 2534 และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้

2. การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบในข้อเสนอสั่งของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในเรื่องที่ว่า รัฐควรขยายโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับความรู้ความสามารถของประชาชนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รัฐควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ เนื่องจากเป็นวิธีการที่แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของรัฐที่จะยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงถึงระดับที่กำหนดไว้

แนวทางในการดำเนินการ

1. ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2532 เป็นระยะเวลา 5 ปี รัฐไม่ควรประกาศขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาภาคบังคับควรเร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในรูปแบบ และมาตรการตามแนวทางปฏิบัติของวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่บังคับไปก่อนเป็นเวลา 5 ปี โดยมีหลักการและมาตรการที่ส่งเสริมให้เด็กที่ออกฐานทางเศรษฐกิจได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น

2. ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการ 5 ปี หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
ต้องติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุก ๆ ปี พร้อมทั้งปรับปรุง แก้ไข และ
พิจารณาหารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณา
รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาแนวทางรูปแบบ และวิธีการใน
การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้จบการศึกษาชั้น ป.6 ให้เข้าศึกษาต่อในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น คณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วย

- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นประธาน
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน

และผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อธิบดีกรมสามัญศึกษา
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา อธิบดีกรมวิชาการ เลขาธิการ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นรวม 19 ท่าน

คณะอนุกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณาถึงความจำเป็นที่ต้องขยายการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพราะปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เข้ามา
มีบทบาทต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต
ความเป็นอยู่ ค่านิยม และคุณธรรมของคนไทย จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับ
ความรู้ความสามารถของคนในประเทศให้สูงขึ้น การที่รัฐกำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้
เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น คงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่มีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่จบ ป.6 แล้วไม่ได้เรียนต่อชั้น ม.1
ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจาก

1. นักเรียนและผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น
2. ฐานะผู้ปกครองไม่ดี ต้องการให้เด็กช่วยครอบครัวหารายได้ และช่วย
ทำงานบ้าน

3. การคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก

ฉะนั้นในขณะที่คณะกรรมการฯ พิจารณาหารูปแบบ และวิธีการขยาย การศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการฯ ท้องาแนวทางในการแก้ไขสาเหตุปัญหาข้างต้น ด้วย ทั้งที่ได้เสนอรูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนการปฏิบัติงาน ดังนี้

รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทั้งใน ชุมชนเมือง และชุมชนชนบททางไกล ตลอดจนสามเณรจะได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ

หลักการ

หลักการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้

1. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งฐานะของครอบครัวและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ แต่ในขณะเดียวกันจะต้องมีส่วนที่ผู้เรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ และสมรรถภาพพื้นฐาน (Basic Competencies) อย่างเดียวกัน

2. สาระของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะผสมผสานอย่างใกล้ชิดระหว่าง วิชา การ วิชาชีพ และวิชาสมรรถภาพพื้นฐาน

3. การจัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องอาศัยความร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ตลอดจนชุมชนหรือท้องถิ่น และจากหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ

รูปแบบวิธีการจัด

1) หลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอน

ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น ใหม่นี้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจน

ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนองความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนใดตามความถนัด ตามความสนใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรมากขึ้น

โครงสร้างของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ปรับปรุงควรประกอบด้วยกลุ่มวิชา

3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

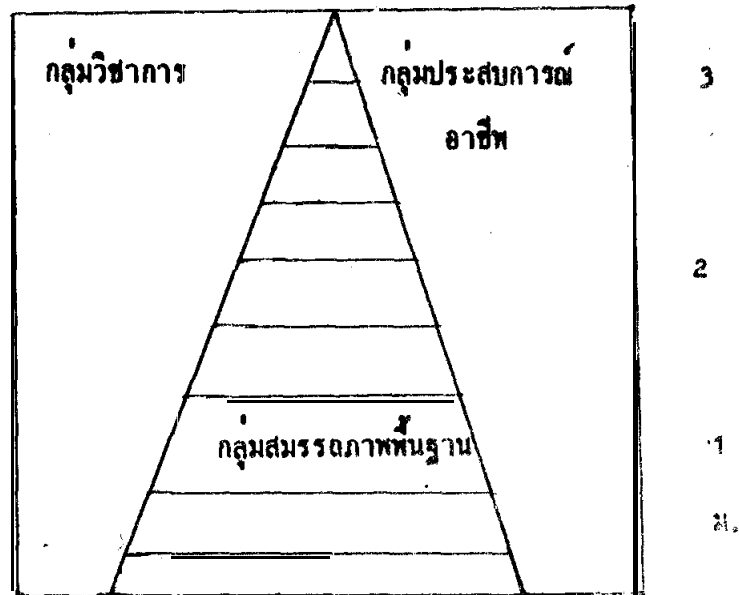
1. กลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน (BASIC COMPETENCIES) ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไป และวิชาแกน ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระในการสร้างเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างเดียวกัน เพื่อความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีความรักชาติ มีคุณภาพ มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีทักษะในการที่จะสื่อความหมายการใช้ภาษา มีทักษะในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การปรับตัว การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การรักษาสິงแวดล้อม มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในวิถีทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2. กลุ่มวิชาการ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางวิชาการ สำหรับการศึกษาระดับสูงต่อไป หรือเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ฯลฯ ที่ต่อเนื่องจากที่เรียนมาแล้วในกลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน

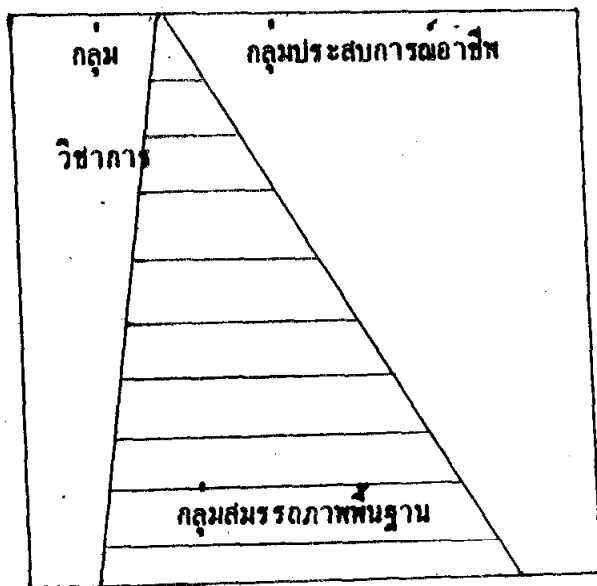
3. กลุ่มประสบการณ์อาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่จะสามารถออกไปประกอบอาชีพของตนเอง หรือสามารถช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพของครอบครัวต่อไปได้ เช่น กลุ่มวิชาอาชีพ และรูปแบบการจัดการเรียนวิชาอาชีพที่ได้จากผลการวิจัยของกรมวิชาการ

การเรียนการสอนกลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนอย่างเดียวกัน ส่วนกลุ่มวิชาการและกลุ่มประสบการณ์อาชีพ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ในสัดส่วนที่มากหรือน้อยตามความสนใจและความถนัด (คู่มือคุณมิตัวอย่างรูปแบบการจัดการ

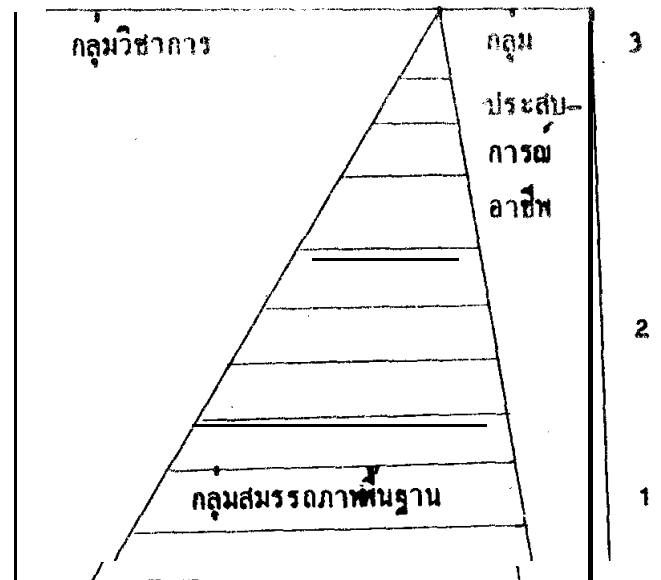
ทั้งนี้ การจัดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นควรจะต้องสอดคล้องและต่อเนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา
แผนภูมิตัวอย่างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3)

รูปที่ 1 กรณีเลือกเรียนกลุ่มวิชาการและกลุ่มประสบการณ์อาชีพในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน

รูปที่ 2 กรณีเลือกเรียนกลุ่มประสบการณ์อาชีพในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มวิชาการ

รูปที่ 3 กรณีเลือกเรียนกลุ่มวิชาการในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มประสบการณ์อาชีพ

เรียนการสอน) ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์อาชีพนั้น เน้นการสอน วิชาอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่น เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน อันเป็นการช่วยเหลือเศรษฐกิจของครอบครัวได้

2) วิธีสอน

2.1 ไม่มีระยะเวลาหรือชั้นปีเป็นหลัก แต่จะยึดผลสัมฤทธิ์ในสมรรถภาพของ ผู้เรียนเป็นหลัก ผู้เรียนสอบผ่านเนื้อหาวิชาใดไปแล้วสามารถเก็บสะสมผลการเรียนวิชา นั้น ๆ ไว้ได้

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่ กันไป สำหรับภาคปฏิบัตินั้นอาจจัดกิจกรรมที่โรงเรียน ในสถานประกอบการในท้องถิ่น หรือที่บ้านก็ได้

3) การบริหารและการจัดการ

3.1 จัดให้มีระบบเทียบหน่วยการเรียน โดยเฉพาะกลุ่มวิชาประสบการณ์ อาชีพให้ผู้เรียนสามารถนำผลการทำงานอาชีพที่ปฏิบัติอยู่ที่บ้านหรือในสถานประกอบการมา เทียบเป็นหน่วยการเรียนได้ และสามารถถ่ายโอนหน่วยการเรียนกันได้ระหว่างการเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเดียวกันและต่างสังกัด รวมทั้งระหว่างในระบบและนอกระบบโรงเรียน

3.2 มีการพัฒนาการจัดการระบบบริหารโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจวิธีการดำเนินงาน และสามารถดำเนินการตามบทบาทได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

3.3 ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ให้สามารถ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการอบรมครูผู้ปฏิบัติการสอนให้สามารถนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

3.4 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผล และมีแนวทางที่ชัดเจน และ สามารถดำเนินการให้เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

3.5 ควรมอบหมายให้กรมสามัญศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการ

ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างขวาง ในส่วนกลางให้ประสานการดำเนินงานผ่าน คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใน ระดับจังหวัดมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านทางคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

4) ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ

4.1 สถานที่

ก. ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากำหนดพื้นที่บริการ เพื่อวางแผนรับนักเรียนทั้งที่จบ ป.6 มาก่อนแล้วและเพิ่งจบ ชั้น ป.6 จากโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตพื้นที่บริการที่ประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่อยู่นอกเขตบริการก็อาจมาเข้าเรียนได้

ข. นอกเหนือจากการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม ข้อ ก. โรงเรียนมัธยมศึกษาอาจจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในลักษณะของการขยายสถานที่เรียนเป็นหน่วยเรียน โรงเรียนสาขาในโรงเรียนประถมศึกษา ที่วัด หรือสถานที่อื่น ๆ ที่มีความเหมาะสม และนักเรียนสามารถมาเรียนได้สะดวกที่สุด

อนึ่ง สำหรับพระภิกษุสามเณรนั้น สนับสนุนให้เรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

4.2 บุคลากร

ใช้บุคลากรหลักของโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา และอาจใช้บุคลากรอื่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น พระภิกษุ บุคลากรจากภาครัฐบาลและภาค เอกชน ที่มีความเหมาะสม มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง

4.3 งบประมาณ

ใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งควรจะได้รับ การสนับสนุนเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติของการขยายการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการระดมหาแหล่งเงินช่วยเหลือจาก มูลนิธิองค์การกุศล ทั้งในและต่างประเทศมาสนับสนุนในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่บุคคลฐานะทางเศรษฐกิจ

5) การส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้มีผู้นำเขาเรียน ม.ค.บ. มากขึ้น

5.1 ช่วยลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ก่อฐานะทางเศรษฐกิจด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ให้ทุนการศึกษา การยกเว้นค่าบำรุงการศึกษา การจับบริวารสื่อการเรียน การผ่อนปรนในเรื่องการแต่งเครื่องแบบ การจัดพาหนะ และที่พักอาศัยให้ การจัดหาอาหารกลางวันให้ รวมทั้งการจัดให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นต้น

5.2 จัดให้มีระบบการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และการศึกษาออกโรงเรียน รวมทั้งมีการผลิตครูแนะแนวและพัฒนาครูประจำการในสถานศึกษาต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ และทำหน้าที่คานนี้อย่างเข้มแข็ง

6) การประชาสัมพันธ์

จัดให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กเห็นความสำคัญของการศึกษา และเห็นประโยชน์ของการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้เห็นในลักษณะที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนว่าผู้เรียนในระดับการศึกษานี้จะมีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงชีวิต ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องนี้ ทั้งแก่ระดับชาติลงไปจนถึงระดับท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรสื่อมวลชนของรัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรอื่นในชุมชน เช่น สภาตำบล วิทยาลัยฯ ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ในเรื่องนี้อย่างเข้มแข็ง และมีระบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีต่อผลความสำเร็จ

การดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับจะประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการ

ตามรูปแบบ วิธีการของการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่เสนอไว้ข้างต้นอย่างครมถวน
แล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นส่วนเสริมที่สำคัญใน
อันที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. จะต้องจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนทางไกล ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
2. ต้องจัดให้มีระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานในสังกัดของทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะต้องมีการประสานงาน และร่วมมือกันตั้งแต่กระทรวงลงไปถึงระดับกรม หน่วยงานระดับจังหวัดและระดับปฏิบัติงาน ในท้องถิ่น ดังนี้

- ระดับกระทรวงและระดับกรม มีการประสานงานในคานนโยบาย และสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดให้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ และกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมในสังกัด กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมในสังกัด กระทรวงการคลัง และกรมในสังกัด กระทรวงมหาดไทย และกรมในสังกัดกระทรวงพาณิชย์และกรมในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขและกรมในสังกัด และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ระดับจังหวัด หน่วยงานระดับจังหวัดรับนโยบายจากระดับกระทรวง และกรมในสังกัดแล้วให้ความร่วมมือในการดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เกษตรจังหวัด สหกรณ์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด คลังจังหวัด แรงงานจังหวัด สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สภาจังหวัด ฯลฯ โดยมีการให้ความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ เช่น การเป็นวิทยากร ผู้สอน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งมีการสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดในระดับอำเภอ และตำบล (หากมี) เพื่อให้ความร่วมมือประสานงานในการดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- ระเบียบปฏิบัติงานหรือระดับสถานศึกษา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะเป็นผู้รับนโยบายเกี่ยวกับการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาปฏิบัติให้มีการประสานงานกับสภาตำบล หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับตำบล อำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกระตุ้นให้ประชาชน ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้น

3. ต้องมีการระดมบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งชุมชนมาช่วยในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น บุคลากรภาครัฐบาล ใต้แก๊ เกษตรจังหวัด เกษตรตำบล สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอ อุตสาหกรรมจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ และสาธารณสุขตำบล ฯลฯ ภาคเอกชน ใต้แก๊ สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สภาจังหวัด บุคลากรจากสถานประกอบการต่าง ๆ บุคลากรจากองค์กร อาสาสมัคร มูลนิธิ พระภิกษุ รวมทั้งบิณฑบาตของเจ๊กที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเข้ามาร่วมเป็นวิทยากรและช่วยฝึกปฏิบัติให้แก่ักเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนี้จะต้องมีการอบรมบุคลากรเหล่านั้น เพื่อทำความเข้าใจในรูปแบบและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สามารถดำเนินการช่วยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถดำเนินการช่วยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระทรวงศึกษาธิการควรได้มีการประสานงานกับกระทรวงการคลัง เพื่อให้มีการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายเงินรายได้ของสถานศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาสามารถช่วยตัวเองโดยการหารายได้ และสามารถนำรายได้นั้นมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัว เช่น รายได้จากการบริจาค รายได้อันเกิดจากผลประโยชน์ในทรัพย์สินของสถานศึกษา รายได้จากการจัดกิจกรรมของนักเรียน และครู นอกจากนั้นควรมีการรณรงค์หาแหล่งความช่วยเหลือจากองค์กรการกุศล ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยจัดทำเป็นโครงการเพื่อขอรับบริจาคในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหารายได้นำมาสมทบเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ทุนการศึกษา ฯลฯ เพื่อให้การดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการในการดำเนินการตามรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานมีกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ
เป้าหมาย และวงเงิน ค่าใช้จ่าย ตลอดจนหน่วยงานที่จะต้องมีส่วนรับผิดชอบในการ
ดำเนินงาน ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการระยะสั้น ระหว่างปี 2532 - 2534

แผน/กิจกรรม	เป้าหมาย			วงเงิน (ล้านบาท)			หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	2532	2533	2534	2532	2533	2534	
แผนตามปริมาณ							
1. ผลิตโรงเรียนรัฐบาล ศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น ปีละ 20 โรงเรียน	-	1,600 คน	4,800 คน	-	113.31	160.76	1. กรมสามัญศึกษา 2. หน่วยงานอื่น ภาครัฐ เอกชน ชุมชน
2. ขยายสาขาโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนประถมศึกษา ของ สปช. จำนวน 600 แห่ง (ปี 2532=100 2533=200 2534=300)	3,500 คน	14,000 คน	35,000 คน	17.62	64.51	153.18	1. กรมสามัญศึกษา 2. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษา แห่งชาติ 3. หน่วยงานอื่น ภาครัฐ เอกชน ชุมชน
รวม	3,500	15,600	39,800	17.62	177.82	313.94	

แผน/กิจกรรม	เป้าหมาย			วงเงิน(ล้านบาท)			หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	2532	2533	2534	2532	2533	2534	
แผนด้านคุณภาพ							
1.อบรมครูและแนวโน โรงเรียนมัธยมศึกษา	2,300	3,584	4,632	10.04	15.82	20.07	1.กรมการฝึกหัดครู 2.กรมสามัญศึกษา 3.สำนักงานคณะ- กรรมการการ ประถมศึกษา แห่งชาติ
2.พัฒนาหลักสูตร				-	1.00	1.00	1.กรมวิชาการ
3.อบรมผู้บริหารโรงเรียน	630 คน	690 คน	810 คน	0.59	0.65	0.76	1.กรมการฝึกหัดครู 2.กรมสามัญศึกษา 3.สำนักงานคณะ- กรรมการการ ประถมศึกษา แห่งชาติ
4. อบรมครู วิทยากร ระดับมัธยมศึกษา คอนคณ							1.กรมการฝึกหัดครู 2.กรมสามัญศึกษา 3.สำนักงานคณะ- กรรมการการ ประถมศึกษา แห่งชาติ
รวม	2,990	4,274	5,442	10.63	17.47	21.83	
	คน	คน	คน				

แผน/กิจกรรม	เป้าหมาย			วงเงิน(ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2532	2533	2534	2532	2533	2534	
แผนด้านการส่งเสริมสนับสนุน							
1. การประชาสัมพันธ์ให้ ผู้ปกครองและเด็กเห็น คุณค่าของการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				4.48	9.05	8.54	1. สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษา ธิการ 2. กรมสามัญศึกษา 3. จังหวัด 4. กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน 5. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน
2. จัดกรับส่งนักเรียน	ปีละ 20	โรง ๆ ละ 1	คัน	-	16.42	17.26	1. กรมสามัญศึกษา
3. การส่งเสริมอาชีพ อิสระเพื่อการมีรายได้ ระหว่างเรียน	- 1633	โรง		-	114.31	-	1. กรมสามัญศึกษา 2. เขตการศึกษา 3. จังหวัด 4. โรงเรียน 5. ผู้ทรงคุณวุฒิใน ท้องถิ่น
4. จัดทำแผนปฏิบัติการ และประเมินผล ส่วนกลางและระดับ จังหวัด				5.93	6.32	6.94	1. สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษา ธิการ 2. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ

แผน/กิจกรรม	เป้าหมาย			วงเงิน(ล้านบาท)			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2532	2533	2534	2532	2533	2534	
5. สัมมนาผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนและ ผู้แทนชุมชน				-	1.04	-	1. สำนักงานคณะกรรมการการ การศึกษาเอกชน
6. กำหนดเกณฑ์การคิด ภาระงานให้แก่บุคลากร ของหน่วยงานอื่นที่ช่วย จัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น				-	0.50	-	1. คณะกรรมการ ข้าราชการครู
7. ส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนตามหลักสูตร				-		19.00	1. กรมวิชาการ
8.* ประสานงานระดับ นโยบายและขอความ ร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ระดับกระทรวง ระดับ จังหวัด และระดับพื้นที่ ดำเนินการ							1. กระทรวงศึกษา- ธิการ 2. สำนักงานคณะ- กรรมการการ ศึกษาแห่งชาติ 3. กรมสามัญศึกษา 4. คณะกรรมการ การศึกษา การ ศาสนา และการ วัฒนธรรมจังหวัด
รวม				10.31	147.64	51.74	
รวมทั้งสิ้น				38.56	342.93	387.51	รวม 3 ปี 769 ล้านบาท

* กิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการกำหนดวงเงินในการดำเนินการ

2. แผนปฏิวัติระยะยาว ปี 2535 - 2539

การดำเนินการในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ยังคงดำเนินการเร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป โดยเร่งดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล อันเป็นการเตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปีในอนาคต โดยมีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) พัฒนาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมมากยิ่งขึ้น
- 2) ทำเนิการประชาสัมพันธ์อย่างทอเนื่อง เพื่อให้ผู้ปกครองและเด็กเห็นความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วมาเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากยิ่งขึ้น
- 3) มีการขยายการจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้กว้างขวาง และครอบคลุมในเขตชนบทยากจน
- 4) ยกเว้นค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายทั้งในและนอกระบบโรงเรียนแก่ผู้ด้อยโอกาส และกอบยฐานะทางเศรษฐกิจโดยรัฐจัดเงินอุดหนุน
- 5) สนับสนุน แบบเรียน เลือผ้า และอุปกรณ์การเรียน โดยรัฐรับแบ่งเบาภาระส่วนนี้
- 6) สนับสนุนให้ส่วนราชการและเอกชนที่มีศักยภาพ จัดการศึกษาอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้นเป็นกรณีพิเศษ
- 7) จัดทำระบบการเทียบหน่วยการเรียนเพื่อให้สามารถถ่ายโอนหน่วยกิตหรือวิชาเรียนระหว่างในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้เป็นไปเพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนที่ต้องการประกอบอาชีพระหว่างเรียนอย่างกว้างขวาง

8) จักให้มีการปฏิบัติจริงในระหว่างเรียนเพื่อนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองในการประกอบอาชีพอิสระสุจริต รวมทั้งการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ระหว่างเรียนให้เป็นไปโดยโรงเรียน หรือสถานการศึกษา หรือฝึกอบรมสนับสนุน

9) ออกระเบียบให้สถานประกอบการรับเด็กฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

ผลการดำเนินการเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2532

2. คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคมได้พิจารณารูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2532 มีมติ ดังนี้

(1) เห็นชอบด้วยกับสาระสำคัญของรูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

(2) สำนักงานประมาณค่าเงินการตามแผนปฏิบัติการในปีงบประมาณ 2532 และ 2533 ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแจกจ่ายจากยกวงเงินงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับการจัดสรรแล้ว ส่วนงบประมาณดำเนินการในปีงบประมาณ 2534 มอบให้สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันพิจารณาในรายละเอียดต่อไป

3. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคมเรื่องรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2532 มีมติเห็นชอบ และอนุมัติให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคม